

CF: Proiectul de rectificare bugetara slabeste consolidarea bugetara asa cum era anuntata

Proiectul de rectificare bugetara slabeste consolidarea bugetara asa cum era anuntata pentru anul 2021, este de parere Consiliul Fiscal.

CF atrage atentia asupra faptului ca aceasta rectificare bugetara este singulara în istoria rectificarilor din 2010 pâna în prezent prin magnitudinea rectificarii pozitive a veniturilor si cheltuielilor bugetare.

"Revizuirea de amploare a veniturilor bugetare (crestere de 17,6 miliarde lei) din proiectul de rectificare are doua surse principale: încorporarea recuperarii impozitelor amânate la plata de catre companii în prognoza de venituri (neluate în considerare initial ca urmare a unei abordari conservatoare a MFP) si revizuirea favorabila a cadrului macroeconomic - crestere economica prognozata de 7% fata de prognoza initiala de 4,3%", se spune în Opinia Consiliului Fiscal cu privire la proiectul primei rectificari a bugetului general consolidat pe anul 2021.

CF apreciaza drept plauzibila prognoza actualizata a veniturilor bugetare, mai putin sumele provenind din închirierea benzilor de frecventa (2,5 miliarde de lei, respectiv 0,21% din PIB) asupra carora considera ca exista riscuri relevante ca aceste venituri sa nu se realizeze.

Potrivit institutiei, se cuvine a fi subliniat caracterul temporar (one-off) al sumelor recuperate din impozitele aferente anului anterior amânate la plata de agentii economici, cuantumul acestora pentru anul în curs fiind unul ridicat (circa 10 miliarde de lei).

"Pe partea de cheltuieli bugetare, are loc o majorare de proportii (+21,4 miliarde lei) comparativ cu parametrii aprobati prin proiectul de buget, cauzele principale fiind suplimentarile cheltuielilor de capital, alte transferuri, bunuri si servicii, cheltuieli de personal si asistenta sociala. Se manifesta astfel un derapaj major pe partea de cheltuieli bugetare, având drept explicatii principale incapacitatea de a tine sub control cheltuielile, o sub-bugetare în constructia bugetara initiala si cresteri de preturi peste asteptari la bunurile si serviciile achizitionate de stat", conform sursei citate.

CF identifica o sub-bugetare la nivelul cheltuielilor de asistenta sociala în cuantum de 0,3 pp din PIB si riscuri de depasire a anvelopei bugetare pentru cheltuielile de personal si cele cu bunuri si servicii.

"Considerând nerealizarea probabila a veniturilor din închirierea benzilor de frecventa 5G si necesarul suplimentar identificat de CF la nivelul cheltuielilor cu asistenta sociala, rezulta un ecart nefavorabil în cuantum de circa 0,5% din PIB fata de noua estimare de deficit bugetar de 7,13% din PIB care reclama masuri suplimentare pentru respectarea acesteia. Proiectul de rectificare bugetara slabeste consolidarea bugetara asa cum era anuntata pentru anul 2021. Soliditatea constructiei bugetare programate la rectificare este inferioara celei aferente proiectului de buget, chiar daca nivelul tintit al deficitului bugetar (7,13% din PIB) este apropiat de cel initial (7,16% din PIB)", se mentioneaza în document.

În conditiile evolutiei mai favorabile a economiei si a cuantumului mai ridicat al veniturilor provenind din recuperarea impozitelor amânate la plata, un nivel optim si realizabil al tinte de deficit bugetar ar fi trebuit sa fie, în opinia CF, semnificativ sub 7% din PIB - în jurul valorii de 6,5% din PIB. Un asemenea nivel nu este plauzibil sa fie atins, dat fiind derapajul major pe partea de cheltuieli bugetare.

"Este de judecat si oportunitatea unor noi cheltuieli de investitii din resurse proprii ale bugetului public, în conditiile unui deficit bugetar ridicat si stringentei consolidarii bugetare din urmatorii ani. Aceasta rectificare

bugetara este singulara în istoria rectificărilor evaluate de Consiliul fiscal, din 2010 până în prezent, prin magnitudinea rectificării pozitive a veniturilor și cheltuielilor bugetare (creșterea acestora fiind de aproximativ 4,8% fata de valorile propuse anterior). În prezenta rectificare, sume mai mari decât sporul veniturilor programate sunt alocate suplimentării cheltuielilor", precizeaza CF.

În condițiile în care o parte a acestor venituri este temporara (cel puțin cele amânate la plata din 2020), iar o alta parte este datorata dinamicii ciclice favorabile a economiei, CF considera ca alocarea de venituri, în cadrul rectificării, comporta riscuri considerabile, ce se pot materializa prin evoluții economice defavorabile viitoare la nivel intern și internațional. Mai mult, aceste venituri, unele fara caracter permanent, se regasesc, într-o proportie importanta, în cheltuieli bugetare permanente, ceea ce accentueaza riscurile aferente sustenabilității poziției fiscale a sectorului public.

Conform CF, ajustarea tintelor de deficit exclusiv prin restrictivitate la nivelul cheltuielilor bugetare - prin diminuarea ponderii în PIB a acestora - are o probabilitate de realizare foarte redusa, misiunea consolidării bugetare doar pe cheltuieli putând fi, în anumite conditii, iluzorie, cu efecte adverse în privinta sustenabilității finanțelor publice.

"Situatia bugetului public din România fata de majoritatea tarilor din UE este problematica din mai multe ratiuni: a) deficit structural de circa 5% din PIB în România la început de pandemie; b) multe din tarile membre ale UE au pornit cu deficite structurale relativ reduse, sau inexistente, în criza pandemica și, mai mult, au aplicat masuri temporare, care își epuizeaza efectul asupra deficitului bugetar efectiv aproape de la sine, ceea ce duce la revenirea acestui deficit în apropierea celui structural anterior crizei pandemice; c) în cazul României ajustarea fiscala este un proces întins pe mai multi ani, și are, implicit, un efect de majorare substantiala a datoriei publice, care induce riscuri de sustenabilitate în creștere; d) lipsa acuta de spatiu fiscal (generata și de un nivel foarte jos al veniturilor fiscale/bugetare) expune economia României la riscul de a nu putea interveni în cazul unor noi momente de mare tensiune pe plan intern și pe plan internațional - induse de datoriile mari în lume, un nou val al pandemiei, impactul schimbărilor climatice, tensiuni geopolitice și alte crize etc.", se spune în Opinia CF.

Consiliul Fiscal mentioneaza ca o înasprire a politicii monetare interne și pe plan extern, la nivelul principalelor banci centrale din tarile dezvoltate, poate agrava riscurile de finanțare, prin reducerea ofertei de fonduri, creșterea costului acestora și o înrautătire a percepției în ceea ce priveste riscul activelor emise de entitățile/instituțiile românești. Deja sunt semne ale începutului de înasprire a politicii monetare de catre unele banci centrale importante.

Experienta nationala și internationala arata ca realizarea unei consolidari bugetare și ajustari fiscale în condițiile unui set de politici contractioniste (îndeosebi a unei politici monetare restrictive) este mult mai dificila și dureroasa.

O ajustare fiscala în ritm insuficient face ca nivelul de deficit necesar stabilizării datoriei publice în PIB sa fie din ce în ce mai constrângator, și, totodata, mai greu de realizat pe orizontul de timp programat.

Potrivit sursei citate, România se singularizeaza în regiune, în UE, prin dezechilibre mari ale balantei externe. Datele pe prima jumătate a anului 2021 în ceea ce priveste balanta de plati arata o creștere a deficitului contului curent cumulat ianuarie-iunie 2021, în raport cu cel cumulat în aceeași perioada a anului trecut, de 73,5% (de la 4,1 miliarde de euro la 7,0 miliarde de euro), deficitul de cont curent îndreptându-se probabil catre depășirea pragului de 6% din PIB în acest an. Dezechilibrul extern în creștere este determinat, preponderent, de conduita politicii fiscal-bugetare. De aceea, reducerea vulnerabilităților externe, în special prin inversarea conduitei politicii fiscal-bugetare, de la stimulativa la restrictiva este reclamata și de aceste date.

Acoperirea deficitelor din fluxuri prin îndatorare se poate constitui și într-un generator de riscuri pentru

sustenabilitatea pozitiei externe a economiei românești. Din aceste motive, coroborate cu prognoza CNSP a unui deficit extern în reducere semnificativa - dar fara a specifica factorii determinanti - putem conchide ca informatiile curente ridica cu stringenta problema ajustarii dezechilibrelor economiei românești.

"Este dificil de imaginat realizarea consolidarii bugetare în absenta cresterii veniturilor fiscale cu câteva procente din PIB - la peste 30% din PIB. Aceasta crestere poate proveni din: îmbunatatirea eficientei colectarii (inclusiv prin digitalizare), largirea bazei de impozitare, îngustarea exceptiilor si portitelor care abat în sens negativ taxele platite de unii contribuabili de la cotele standard, combaterea ferma a evaziunii fiscale, a concurenței fiscale neloiale si a 'optimizarii' ratelor de impozitare/taxare. Ca sa avem o crestere economica reala respectabila, robusta, este nevoie de atragere masiva de fonduri europene, care pot fi un piston puternic pentru a atenua impactul contractionist al masurilor de corectie a deficitului bugetar. Fondurile europene pot ajuta restructurarea economiei (tranzitia verde), pot stimula reforme necesare si cresterea competitivitatii, pot ajuta corectia macroeconomica. Sunt aspecte ce au fost adesea subliniate în documente ale CF", sustine CF.

Atragerea de finantare din resursele UE care sa înlocuiasca pe cât posibil din utilizarea resurselor bugetare proprii ar ajuta la crearea de spatiu fiscal, arata CF. Atragerea fondurilor europene se constituie într-o conditie sine-qua-non a unei politici fiscal-bugetare si economice sustenabile, care sa amelioreze bonitatea financiara a României.

Potrivit CF, analiza de perspectiva a bugetului public trebuie sa tina cont de provocari extraordinare, precum impactul schimbarilor climatice, care vor pune presiune mare pe bugetul public. Cu atât mai mult este nevoie de cresterea veniturilor fiscale/bugetare. Un impact asupra bugetului public va fi si din cauza situatiei pe piata autohtona a energiei (între altele nevoia de a sustine consumatorii vulnerabili). Test sever pentru corectia bugetara va fi anul 2022, când se va simti inevitabila reducere a impulsului fiscal în conjunctie cu întarirea politicii monetare, ca si efecte ale derapajului bugetar din acest an.

Deficitul bugetar (cash, ESA, structural) ar trebui fie în jur de 3% din PIB în 2024, conform programului de corectie asumat de Guvern si convenit cu CE. În octombrie acest an, Guvernul trebuie sa trimita la Bruxelles un set de masuri care sa concretizeze planul de corectie macroeconomica. Este de amintit ca România este sub incidenta procedurii de deficit excesiv (PDE), subliniaza CF.

"Consolidarea bugetara este esentiala pentru stabilizarea nivelului datoriei publice, pentru stabilitatea monedei nationale, pentru stabilitatea economica a României. Opiniile si recomandările formulate mai sus de CF au fost aprobate de Presedintele Consiliului Fiscal, conform prevederilor art. 56, alin. (2), lit. d) din Legea nr. 69/2010 republicata, în urma însusirii acestora de catre membrii Consiliului, prin vot în sedinta din data de 26 august 2021", se mai spune în Opinia CF.